

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ НАН УКРАЇНИ

СЕСІЯ ЗАГАЛЬНИХ ЗБОРІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ

15 червня 2022 року

15 червня 2022 року відбулася сесія Загальних зборів Національної академії наук України, під час якої було розглянуто підсумки діяльності НАН України у 2021 році та першому півріччі 2022 року, а також обговорено основні завдання наступного періоду.

Звітна сесія Загальних зборів НАН України цього року відбулася в розосередженому порядку — як у приміщенні Великого конференц-залу НАН України, так і в режимі відеоконференції з утворенням дільниць.

Відповідно до Статуту НАН України, у сесії взяли участь академіки та члени-кореспонденти НАН України, а також делеговані представники наукових колективів установ Академії.

Перед початком заходу у приміщенні Великого конференц-залу НАН України відбулася церемонія відкриття погруддя багаторічному президенту Національної академії наук України академіку НАН України Борису Євгеновичу Патону. З короткими промовами виступили президент НАН України академік НАН України А.Г. Загородній, голова Комісії НАН України з питань увічнення пам'яті академіка Б.Є. Патона академік НАН України А.Г. Наумовець, директор Інституту електрозварювання ім. Є.О. Патона НАН України, академік-секретар Відділення фізико-технічних проблем матеріалознавства НАН України академік НАН України І.В. Кривцун, автор погруддя скульптор В.С. Федічев.

Сесію відкрив президент Національної академії наук України академік НАН України А.Г. Загородній, який звернувся до присутніх зі вступним словом. Він зазначив, що Національна академія наук, як і вся наша країна, прожила непростий 2021 рік і зараз працює у надскладних умовах воєнного стану. «Перед державою стоять грандіозні завдання із забезпечення перемоги України та відбудови зруйнованої війною нашої економіки та інфраструктури. Національна академія наук має взяти

Відкриття погруддя академіку НАН України Борису Євгеновичу Патону у Великому конференц-залі НАН України

активну участь як у розробленні перспективних планів такого відновлення, так і в їх реалізації у післявоєнний час», — наголосив академік А.Г. Загородній.

У роботі сесії також взяли участь Міністр освіти і науки України С.М. Шкарлет та його заступник О.І. Шкуратов.

Сергій Шкарлет привітав присутніх та зачитав звернення Президента України Володимира Зеленського до учасників Загальних зборів НАН України:

Шановні друзі!

Щиро вітаю вас із початком проведення річної сесії Загальних зборів Національної академії наук України.

Цей важливий форум у житті Академії проходить у надзвичайно складний для нашої країни час, коли український народ веде боротьбу за збереження незалежності та державного суверенітету, свободу та майбутнє України.

Упевнений, що без сильної науки неможливо здолати ті виклики, які сьогодні постають перед нашою державою. Саме розвинена наука визначає місце країни у сучасному світі, її здатність забезпечити свій постійний розвиток, готовність протистояти різним загрозам, а також є запорукою прогресивних змін і трансформації.

Хочу подякувати всім науковцям Національної академії наук України, що, незважаючи на труднощі, викликані країною-агресором проти нашої держави, українські вчені продовжують творити і працювати, в тому числі над вирішенням проблем, спрямованих на підвищення обороноздатності нашої країни. Ваші наукові пошуки, дослідження, розробки та винаходи закладають надійний фундамент майбутнього України. Своєю самовідданою і високопрофесійною працею ви тримаєте ще один надважливий фронт нашої боротьби з російським загарбником, доводите всьому світові, що Україна — це держава з потужним науково-технічним потенціалом.

Бажаю всім вам міцного здоров'я, мирного неба, плідної роботи та нових звершень в ім'я України.

Володимир Зеленський

Президент НАН України академік НАН України А.Г. Загородній висловив подяку за увагу держави до науки і науковців, за добрі побажання й високу оцінку і, у свою чергу, побажав Володимиру Зеленському усіляких успіхів у праці на благо України.

Далі учасники сесії заслухали звітну доповідь президента Національної академії наук України академіка НАН України А.Г. Загороднього про основні результати діяльності На-

ціональної академії наук України у 2021 році та першому півріччі 2022 року, а також про головні завдання наступного періоду (повний текст доповіді див. на с. 7).

У доповіді було наведено приклади отриманих минулого року вагомих результатів фундаментальних досліджень та окремих інноваційних розробок. Окрему увагу було приділено реалізації заходів з реформування НАН України.

Академік А.Г. Загородній поінформував також про поточну ситуацію у Національній академії наук в умовах воєнного стану, проаналізував виклики, з якими зіткнулася академічна наукова спільнота після початку повномасштабної агресії РФ проти України, перелічив втрати, яких зазнала Академія під час війни, а також виокремив найголовніші завдання НАН України на наступний період.

Під час обговорення звітної доповіді виступили:

- директор Інституту проблем реєстрації інформації НАН України академік НАН України В.В. Петров, який розповів про діяльність Інституту зі створення технологій і систем спеціального призначення;

- директор Інституту клітинної біології і генетичної інженерії НАН України академік НАН України М.В. Кучук, який ознайомив присутніх з новітніми рослинними біотехнологіями для медицини та сільського господарства;

- генеральний директор Національного наукового центру «Харківський фізико-технічний інститут» академік НАН України М.Ф. Шульга, який доповів про збитки, яких зазнав ННЦ ХФТІ від воєнних дій;

- завідувач відділу Інституту фізичної хімії ім. Л.В. Писаржевського НАН України член-кореспондент НАН України П.Є. Стрижак, який оцінив можливості виробництва в Україні синтетичного моторного палива;

- професор кафедри високотемпературних матеріалів та порошкової металургії НТУУ «КПІ імені Ігоря Сікорського» академік НАН України П.І. Лобода, який розповів про співпрацю з НАН України та бізнес-структурами

Президія Загальних зборів Національної академії наук України. 15 червня 2022 р.

для вдосконалення системи підготовки матеріалознавців та металургів;

- головний науковий співробітник Інституту геологічних наук НАН України академік НАН України О.Ю. Лукін, який зосередив увагу на освоєнні гібридних родовищ як перспективному напрямі нафтогазовидобування;

- директор Інституту проблем машинобудування ім. А.М. Підгорного НАН України академік НАН України А.В. Русанов, який доповів про перспективи розвитку енергетичного машинобудування в Україні у повоєнний час;

- заступник директора з наукової роботи Інституту економіки та прогнозування НАН України член-кореспондент НАН України С.О. Кораблін, який окреслив фінансовий вимір війни в Україні.

(Стенограми виступів див. далі.)

Вручення Золотої медалі імені В.І. Вернадського академіку НАН України В.Д. Походенку

Після завершення обговорення Загальні збори НАН України одногосно схвалили Звіт про діяльність Національної академії наук України у 2021 році, прийнявши відповідну постанову.

Одним із питань на порядку денному стало виключення зі складу Академії іноземних членів НАН України, які своєю підтримкою збройної агресії Російської Федерації проти України запламували це високе звання, а також окремих членів НАН України, які стали на шлях співробітництва з державою-агресором і перебувають на тимчасово окупованих територіях Донбасу, Автономної Республіки Крим та за кордоном.

За результатами таємного голосування було прийнято рішення про виключення зі складу Академії 7 членів НАН України та 13 іноземних членів НАН України.

Також припинено членство в Національній академії наук України академіка НАН України по Відділенню загальної біології НАН України Віктора Миколайовича Єгорова (за власним бажанням).

Доброю традицією Загальних зборів є щорічне нагородження найвищою відзнакою Національної академії наук України — Золотою медаллю ім. В.І. Вернадського. За результатами конкурсу 2021 року цю відзнаку присуджено академіку НАН України Віталію Походенку за видатні досягнення в галузі фізичної хімії вільних радикалів, електропровідних полімерів і наносистем та іноземному члену НАН України професору Матсу Ларссону за видатні досягнення в галузі хімічної фізики й молекулярної спектроскопії (Постанова Президії НАН України № 66 «Про присудження Золотої медалі імені В.І. Вернадського НАН України» від 23.02.2022).

Лауреатам Золотої медалі імені В.І. Вернадського НАН України було також надано слово для наукових доповідей (див. на с. 47).

Підбиваючи підсумки засідання, президент НАН України академік А.Г. Загородній зазначив, що війна ставить перед країною і Академією дуже серйозні виклики, які потребують своєчасних і ефективних рішень.

Наші вчені мають взяти активну участь у післявоєнній відбудові країни, відновленні галузей економіки та суспільного життя. І Академія вже робить перші кроки в цьому напрямі.

За матеріалами засідання підготувала О.О. Мележик